

Regionsudvalgets udtalelse om

- »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Socialfond« og
- »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et fællesskabsprogram for beskæftigelse og social solidaritet — Progress«

(2005/C 164/05)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Socialfond (KOM(2004) 493 endelig — 2004/0165 (COD)),

under henvisning til Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et fællesskabsprogram for beskæftigelse og social solidaritet — Progress (KOM(2004) 488 endelig — 2004/0158 (COD)),

under henvisning til Kommissionens beslutning af 15. juli 2004 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse,

under henvisning til formandens beslutning af 5. april 2004 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik,

under henvisning til Kommissionens meddelelse — Den tredje rapport om økonomisk og social samhørighed (KOM(2004) 107 endelig),

under henvisning til Regionsudvalgets udtalelse om *Den tredje rapport om økonomisk og social samhørighed* (CdR 120/2004 fin),

under henvisning til Kommissionens hvidbog om *Nye styreformer i EU* (KOM(2001) 428 endelig),

under henvisning til Regionsudvalgets udtalelse om *Nye styreformer i EU: en hvidbog* (CdR 103/2001 fin),

under henvisning til Kommissionens forslag til Rådets forordning om Den Europæiske Socialfond (KOM(98) 131 endelig),

under henvisning til Regionsudvalgets udtalelse om *Kommissionens forslag til Rådets forordning om Den Europæiske Socialfond* (CdR 155/98 fin), ⁽¹⁾

under henvisning til Regionsudvalgets udtalelse om *Nye former for beslutningsstrukturer: Europa som grobund for borgerinitiativ* (CdR 182/2000 fin),

under henvisning til Kommissionens meddelelse: *Dialog med regional- og lokalstyresammenslutningerne om udformningen af EU's politik* (KOM(2003) 811 endelig),

under henvisning til forslag til Regionsudvalgets udtalelse (CdR/2004 rev. 2), som blev vedtaget af Underudvalget for Økonomisk Politik og Social- og Arbejdsmarkedspolitik den 8. december 2004 med Paz Fernandez Felgueroso, borgmester og formand for kommunalbestyrelsen i Gijón (ES/PSE) —

på sin 58. plenarforsamling den 23.-24. februar 2005 (mødet den 23. februar) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse:

1. Regionsudvalgets bemærkninger

tværgående bestemmelser vedrørende aktioner iværksat af fonden;

REGIONSUDVALGET

1.1 **understreger**, at nærværende forordning er en af flere forordninger om strukturfondene, som Kommissionen fremlagde sammen med andre lovforslag den 14. juli 2004. Forordningen fastlægger de generelle bestemmelser for Den Europæiske Socialfond (herefter fonden eller ESF) som helhed, og den fastlægger, hvilken type aktiviteter fonden kan finansiere inden for målsætningerne om konvergens, regional konkurrenceevne og beskæftigelse. Derudover indeholder den andre

1.2 **fremhæver**, at fonden hidtil har spillet en vigtig finansiel rolle i beskæftigelsespolitisk sammenhæng og har skabt en bæredygtig vækst af arbejdspladser. Desuden har fonden givet anledning til en række markante, aktive beskæftigelsespolitikker på nationalt, regionalt og lokalt plan. Fondens forbindelse til den europæiske beskæftigelsesstrategi (EBS) i indeværende programperiode har givet nogle særdeles frugtbare resultater på dette område. Regionsudvalget **har tillid til**, at fondens forbindelse til Lissabon-strategien vil være ligeså positiv;

⁽¹⁾ EFT C 51 af 22.2.1999, s. 48.

1.3 **fremhæver**, at Den Europæiske Socialfonds vigtigste mål er at styrke den økonomiske og sociale samhørighed ved at støtte medlemslandenes politikker med det formål at opnå fuld beskæftigelse, bedre arbejds kvalitet og større produktivitet og at fremme social integration og mindske de beskæftigelsesmæssige forskelle på regionalt plan i overensstemmelse med retningslinjerne og anbefalingerne i den europæiske beskæftigelsesstrategi. Beskæftigelsesstrategien blev revideret i 2003 for at tilpasse den til Lissabon-strategien og for at bringe den endnu mere på linje med politikkerne om økonomisk og social samhørighed;

1.4 **bemærker** en vis mangel på præcision og konkretisering i forordningsforslagets nuværende udformning. I visse tilfælde er det nødvendigt at sætte forordningen i relation til andre retsinstrumenter, som ikke behandles i nærværende udtalelse, for at kende dens virkelige rækkevidde, som f.eks. den planlagte finansiering af de aktioner, der er omfattet af forordningen, eller de aktioner, som har forbindelse til partnerskabsudformningen, hvilket ville give forordningen større betydning;

1.5 **giver klart udtryk for sin bekymring over** at se, hvilken rolle medlemsstaterne og de kompetente myndigheder er tildelt i tilsynet med opnåelsen af fondens målsætninger, og over at de regionale og lokale myndigheder ikke nævnes i forbindelse med dannelsen af disse partnerskaber. Regionsudvalget **ønsker at minde om**, at der er behov for mere omfattende og bedre inddragelse af de regionale og lokale myndigheder i udformningen, planlægningen og gennemførelsen af fondens foranstaltninger, hvilket alt sammen skal ske i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og under hensyntagen til de enkelte medlemsstaternes institutionelle systemer;

1.6 **overvejer** udtalelserne i den tredje rapport om den økonomiske og sociale samhørighed, som tager fat på problemet med EU-befolkningens aldring og de deraf følgende arbejdsmarkedsmæssige konsekvenser. I henhold til det omtalte dokument og ifølge de seneste prognoser forventes antallet af personer mellem 15 og 64 år i EU at være 10 % mindre i 2025. Dette betyder omvendt, at antallet af personer over 65 år vil stige. Befolkningens aldring betyder i sidste ende et gradvist fald i antallet af erhvervsaktive i EU. Disse perspektiver viser klart, at det er nødvendigt at holde gang i EU's økonomiske vækst og at øge beskæftigelsesprocenten og samtidig begrænse omfanget af førtidspensionering. Der henvises i denne forbindelse til Regionsudvalgets udtalelse om Kommissionens meddelelse »Flere ældre i arbejde — Senere udtræden af arbejdsmarkedet«, som blev vedtaget på udvalgets 56. plenarforsamling den 29. september 2004;

1.7 **mener**, at den kommende ESF-forordning bør tilstræbe at gennemføre en politik, der både sigter mod at opretholde beskæftigelsesegnetheden gennem hele arbejdslivet, omskole arbejdstagere, såvel mænd som kvinder, på over 40 år og fremme indslusning af unge på arbejdsmarkedet, hvilket ikke er afspejlet i forordningsforslaget. Tiltag som fremme af aktiv

aldring og gradvis pensionering bør ske ud fra bæredygtighedskriterier;

1.8 **mener**, at forordningen tager tilstrækkeligt hensyn til de specifikke økonomiske og sociale problemer, som de fjernbeliggende byområder er ramt af i højere grad end andre mere udviklede områder i EU. Denne situation kunne gøre borgernes problemer med adgang til arbejdsformidlingerne permanente. Udvalget mener, at de sociale problemer ikke bør skæres over en kam, men behandles ud fra byernes forskelligartede behov;

1.9 **ser positivt på** offentliggørelsen af Progress-programmet, et EU-program om beskæftigelse og social solidaritet, især da Kommissionen har slettet alle henvisninger til dette EU-initiativ i forordningsforslaget; Regionsudvalget **anbefaler**, at man overvejer muligheden for at indarbejde en henvisning til dette program i forslaget til forordning om Den Europæiske Socialfond;

1.10 **bifalder** bestemmelsen om sammenhæng og komplementaritet i forslaget til beslutning om Progress-programmet. Det er nødvendigt, at alle aktioner, der finansieres under strukturfondene, og især Den Europæiske Socialfond, overholder principperne om sammenhæng, komplementaritet og koncentration;

1.11 **minder om**, at Kommissionen i juli 2001 vedtog hvidbogen om styreformer, som var tænkt som startskuddet til udarbejdelsen af EU's politikker. Regionsudvalget minder ligeledes om, at tanken var, at dette skulle ske ved at inddrage et større antal personer og organisationer i udarbejdelsen og iværksættelsen heraf, hvilket ville give større gennemsigtighed og medansvar til alle de implicerede parter. De regionale og lokale myndigheders stigende deltagelse i EU-politikkerne afspejler ligeledes disse aktørers vigtige rolle i visse medlemsstater i udformningen af politikker, og viser ligeledes deres stigende ansvarlighed og borgernes og græsrodsorganisationernes større engagement i lokalpolitisk sammenhæng. Regionsudvalget **mener**, at der i forbindelse med gennemførelsen af strukturfondslovgivningen og især lovgivningen vedrørende Den Europæiske Socialfond bør tages hensyn hertil;

1.12 **ser positivt på** tilføjelsen af en klar henvisning til innovation i forordningsforslagets bestemmelser, eftersom det ligger helt på linje med Lissabon-strategien, der jo slår til lyd for skabelsen af et europæisk forsknings- og innovationsområde;

1.13 **finder** sammenkædningen af forordningsforslaget, den europæiske beskæftigelsesstrategi og Lissabon-strategien prisværdig, da det vil øge effektiviteten af EU's retsinstrumenter og finansielle midler. Regionsudvalget **udtrykker** bekymring over den manglende klarhed i visse af forordningsforslagets artikler om såvel indholdsmæssige som finansielle spørgsmål, som det løbende påpeger i nærværende udtalelse. Udvalget **mener** endelig, at en større konkretisering af bestemmelserne vil forbedre den kommende forordning.

2. Regionsudvalgets anbefalinger

REGIONSUDVALGET

2.1 **ser gerne**, at man i forbindelse med fastlæggelsen af ESF's opgaver i artikel 2, stk. 1, udtrykkeligt nævner støtte til medlemsstaternes politikker vedrørende overholdelse af princippet om lige muligheder i betragtning af den betydning, det tillægges i EF-traktatens artikel 2 og i Forfatningstraktatens artikel 1-2 og artikel 1-3; samt til deres politikker vedrørende bekæmpelse af forskelsbehandling som beskrevet i artikel 21 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, eftersom dette aspekt ikke nævnes i forordningsforslaget; Regionsudvalget minder om, at det kommende Progress-program har et aktionsområde, der specifikt tager sigte på gennemførelsen af princippet om ikke-forskelsbehandling, og **anbefaler** derfor, at det indføres i forordningen;

2.2 **anbefaler**, at forordningsforslaget ud over den europæiske beskæftigelsesstrategi også henviser til Lissabon-strategien i en af de vigtige artikler, eftersom EU med vedtagelsen af Lissabon-strategien satte sig det nye mål at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed. Regionsudvalget **mener**, at de ESF-støttede foranstaltninger bør bidrage til at nå dette mål;

2.3 **mener**, at de lokale og regionale myndigheder bør bidrage til at udvikle og gennemføre de årlige retningslinjer for beskæftigelsen. Eftersom disse retningslinjer udstikker en hensigtsmæssig ramme for fondens virke og fastlægger prioriteterne for anvendelsen af fondens midler, bør de lokale og regionale myndigheder konsulteres og inddrages fuldt ud i fastlæggelsen af prioriteterne. Dette aspekt nævnes i Regionsudvalgets udtalelse om »Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Socialfond«, som blev vedtaget på den 26. plenarforsamling den 18.-19. december 1998, og er et mål, som Regionsudvalget ikke kan give afkald på i den nye programperiode 2007-2013;

2.4 **anbefaler**, at aktiviteterne vedrørende faglig og almen uddannelse, som fortrinsvis optræder under konvergensmålet, udvides til at indgå på en mere konkret måde i målsætningen om regional konkurrenceevne og beskæftigelse. Derudover **anbefaler** udvalget, at livslang læring indføres som en af de konkrete aktiviteter på uddannelsesområdet;

2.5 **anbefaler**, at det i artikel 3 præciseres, at alle aktionerne under denne artikel sigter mod at skabe lige vilkår for kvinder, mænd og unge, eftersom ungdomsarbejdsløsheden i eurozonen er næsten dobbelt så stor som gennemsnittet, og at de

arbejdsløse, såvel kvinder som mænd, på over 40 år, der pga. deres særlige kendetegn er i risiko for at blive udelukket fra arbejdsmarkedet, føjes til de grupper, der allerede nævnes i forordningsforslaget: ældre arbejdstagere med ringe kvalifikationer, arbejdssøgende og inaktive, indvandrere og handicappede. Regionsudvalget **ser positivt på** de præventive foranstaltninger vedrørende beskæftigelsesadgang for at modvirke arbejdsløshed;

2.6 **ønsker** i forbindelse med de støtteberettigede prioriteter i artikel 3 **at fremhæve** foranstaltningerne vedrørende vedvarende uddannelse, livslang læring og uddannelse i nye informations- og kommunikationsteknologier. Regionsudvalget **finder det positivt**, at forøgelse og forbedring af investeringerne i menneskelige ressourcer takket være de arbejdsmæssige konsekvenser heraf er opstillet som en prioritet. Hver af disse prioriteter ligger fint i tråd med Lissabon-strategien. Udvalget **fremhæver** ligeledes de foranstaltninger, der sigter mod at modernisere arbejdsformidlingerne og sprogundervisningen, såvel som henvisningen til den sociale økonomi. Hvad angår arbejdsformidling **anbefaler** udvalget, at man i artiklen inkluderer koordinering med de lokale myndigheder. Regionsudvalget **foreslår** ligeledes, at der vedtages specifikke aktioner, der kan bane vej for, at kvinder påtager sig lederstillinger i arbejdslivet;

2.7 **anbefaler**, at forhøjelsen af loftet for ESF's finansiering af foranstaltninger til gennemførelse af *social integrering* (prioritet c) til 10 % af beløbet for den prioriterede opgave, som fastlagt i ESF-forordningens art. 3, stk. 4, også kommer til at gælde for *forbedring af adgangen til beskæftigelse* (prioritet b);

2.8 **foreslår** generelt, at terminologien og formuleringen af forordningsforslagets artikel 3 strammes op, eftersom den kan give anledning til sproglige misforståelser, især nu, hvor der er kommet ti nye medlemsstater til, og hvor de nye sprog følgelig skal med i EU's regelværk. Denne bemærkning gælder samtlige artikler i forordningsforslaget;

2.9 **bemærker**, at forordningsforslaget om Den Europæiske Socialfond fremhæver medlemsstaternes og forvaltningsmyndighedernes rolle som de aktører, der skal sikre, at de ESF-støttede foranstaltninger er i overensstemmelse med gennemførelsen af den europæiske beskæftigelsesstrategi. Regionsudvalget **mener** derfor, at det ville være hensigtsmæssigt at sige det mere klart, at de regionale og lokale myndigheders rolle også er at bidrage til at skabe sammenhæng mellem de ESF-støttede foranstaltninger, ikke mindst fordi gennemførelsen af disse foranstaltninger sker på det regionale og lokale forvaltningsplan. Udvalget **mener**, at kravet om sammenhæng og koncentration, som er knæsat i forordningsforslagets artikel 4, bør tage hensyn til, hvilke konsekvenser det har for den sociale samhørighed;

2.10 **ser positivt** på, at Kommissionen opremser de politiskområder, ESF-støtten især bør sigte imod, og nævner regionernes og kommunernes alvorligste problemer, herunder dårligt stillede byområder, landdistrikter præget af tilbagegang og fiskeriafhængige områder. Regionsudvalget **foreslår**, at artikel 4 også eksplicit nævner »industriområder i krise«, eftersom ESF-støttede foranstaltninger på dette område kan bidrage til at skabe større social samhørighed i en situation, der er særdeles vanskelig for befolkningen, herunder især kvinderne;

2.11 **bifalder** henvisningen til de regionale og lokale myndigheder i forbindelse med forvaltnings- og samarbejdsaspekterne. Regionsudvalget **mener** imidlertid, at de regionale og lokale myndigheder under hensyntagen til de enkelte medlemsstaternes institutionelle særpræg bør inddrages i udformningen af de ESF-støttede foranstaltninger. Som Regionsudvalget selv sagde det i den udtalelse, der blev vedtaget på den 36. plenarforsamling den 14. december 2000 om »Nye former for beslutningsstrukturer: Europa som grobund for borgerinitiativ«, kan visse opgaver som jobskabelse, social inddragelse og samhørighed ikke løses optimalt udelukkende på ét plan, men kræver inddragelse af alle i overensstemmelse med principperne om nærhed og proportionalitet. Regionsudvalget **mener**, at det ville være passende, hvis en del af ESF-foranstaltningerne kunne forvaltes af de regionale og lokale aktører. Det ville bidrage til at nå målsætningerne for denne artikel;

2.12 **bifalder**, at Kommissionen siger, at arbejdsmarkedets parter skal inddrages og høres om programmeringen, gennemførelsen og overvågningen af ESF-støtten på det mest hensigtsmæssige plan. Udvalget **bemærker** imidlertid, at forordningsforslaget ikke er tilstrækkeligt konkret, og opfordrer derfor til, at artikel 5 forbedres på det punkt. Udvalget **anbefaler**, at Kommissionen præciserer, hvilke typer organisationer der tænkes på i denne sammenhæng, f.eks. arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer, samt hvad der er høringens mest hensigtsmæssige plan og omfang. I praksis kan en manglende konkretisering gøre denne artikel virkningsløs, og Regionsudvalget **giver derfor udtryk for** sin bekymring i den henseende. Regionsudvalget **ønsker** at minde om, at Kommissionen den 19. december 2003 offentliggjorde en meddelelse om »Dialog med regional- og lokalstyresammenslutningerne om udformningen af EU's politik«, hvis overordnede mål var at oplyse de decentrale myndigheder om deres muligheder for gennem deres respektive organisationer at få indflydelse på og bidrage til gennemførelsen af EU's politikker;

2.13 **ser positivt** på, at Kommissionen specielt i dette forordningsforslag har medtaget nogle horisontale aspekter vedrørende ligestilling mellem kønnene. Medlemsstaterne og forvaltningsmyndighederne skal sørge for, at de operationelle programmer indeholder en beskrivelse af, hvordan ligestilling mellem mænd og kvinder fremmes ved programmeringen,

gennemførelsen, overvågningen og evalueringen. Regionsudvalget **vurderer**, at de regionale og lokale myndigheder kan bidrage med deres erfaring på dette område i lyset af de erfaringer, der blev indhøstet i programperioden 2000-2006, og **anbefaler** derfor, at de nævnes i artikel 6;

2.14 **mener**, at de ESF-støttede aktiviteter bør spille en aktiv rolle i gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/73 af 23. september 2002 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder for så vidt angår adgang til beskæftigelse, erhvervsuddannelse, forfremmelse samt arbejdsvilkår. Regionsudvalget **hilser det velkomment**, at ligestilling indgår i det kommende Progress-programs aktionsområde;

2.15 **anbefaler** Kommissionen at præcisere betydningen af ordet »beskrivelse« i forordningsforslagets artikel 6, da det ville være en god idé, hvis forordningen ikke alene indeholdt en beskrivelse af, hvordan ligestillingen af mænd og kvinder fremmes, men også retningslinjerne for, hvordan ligestilling gennemføres korrekt. Regionsudvalget **anbefaler** derfor, at indholdet af denne artikel uddybes;

2.16 **udtrykker** bekymring over, at det regionale og lokale plan overhovedet ikke nævnes, da man på dette plan lettere kan afdække de behov for innovation, der omtales i artikel 7. Et specifikt kendskab til udgangssituationen fremmer forsknings- og innovationsaktiviteterne. De lokale myndigheder kan i kraft af deres lokalkendskab indkredse de nyskabende aktiviteter og fremme dem med alle midler, og kan dermed bane vejen for en yderligere udvikling af effektive forsknings- og innovationsaktiviteter på regionalt og nationalt plan;

2.17 **bemærker** med bekymring, at de »nyskabende aktioner« er forsvundet, eftersom de har tjent til at gennemføre pilotprojekter af stor interesse for og indvirkning på arbejdsmarkedet, beskæftigelsen og erhvervsuddannelserne. Regionsudvalget **mener**, at **det ville være hensigtsmæssigt** at videreføre et innovationsinstrument, som ikke »udvandes« i de generelle ESF-foranstaltninger, men som bevarer et vist præg af en samlet aktion med EU's støtte og på EU's initiativ. Dette ville gøre det muligt at eksperimentere med nye fremgangsmåder vedrørende beskæftigelse, arbejdstagere, mænd og kvinder, social integration og regionale forskelle;

2.18 **bifalder**, at forordningsforslagets har en artikel (artikel 8), der specifikt handler om tværnationalt samarbejde, hvilket er en implicit anerkendelse af det regionale aspekt. Regionsudvalget **anbefaler**, at de decentrale samarbejdsforanstaltninger fremmer etablering og styrkelse af bynet og udbredelse af interkommunale og regionale samarbejdserfaringer — som understreget af udvalgets udtalelse om Kommissionens tredje rapport om den økonomiske og sociale samhørighed, der blev vedtaget på den 55. plenarforsamling den 16. juni 2004;

2.19 **udtrykker bekymring over**, at det regionale og lokale plan overhovedet ikke nævnes i artikel 8 om tværnationalt samarbejde, ikke mindst hvis man tænker på de erfaringer, der er indhøstet i den indeværende programperiode inden for EU's Interreg-initiativ, som regionerne selv har forvaltet via selvstændige forvaltningsmyndigheder uden forbindelse til de nationale myndigheder. Udvalget **anbefaler** en konkretisering af artiklen med en præcisering af betingelserne for intervention, finansieringen af disse aktioner og de regionale og lokale myndigheders særlige rolle;

2.20 **bifalder**, at Kommissionen i forordningsforslaget har medtaget en bestemmelse, hvoraf det fremgår, at Kommissionen fremmer udveksling af erfaringer, bevidstgørelsesaktiviteter, seminarer og netværksarbejde for derigennem at fastlægge og udbrede gensidig dygtiggørelse med henblik på at forstærke ESF's bidrag til virkeliggørelsen af EU's mål om beskæftigelse og social integration. Regionsudvalget **beklager**, at forordningsforslaget ikke mere præcist beskriver finansieringen af den tekniske bistand og koordineringen med den pakke af programmer, som vil blive udviklet i den kommende programperiode. Udvalget **anmoder** derfor om en større konkretisering af denne artikel;

2.21 **bifalder**, at Kommissionen har medtaget en artikel om de årlige og endelige rapporter, der konkret beskriver, hvad de skal indeholde. Regionsudvalget **mener**, at disse rapporter ligeledes bør nævne, hvordan arbejdsmarkedets parter, repræsentanterne for de decentrale myndigheder og ngo'erne inddrages og høres;

2.22 **udtrykker bekymring over** den usikkerhed, der hersker om nogle af punkterne i artiklen om støtteberettigelse. Artiklen introducerer begrebet »indirekte omkostninger« ved en foranstaltning. Som indirekte omkostninger kan maksimalt anmeldes 20 % af de direkte omkostninger ved en foranstaltning, men størrelsen afhænger af nogle ikke nærmere definerede forhold. Regionsudvalget **anbefaler**, at hele denne artikel formuleres mere klart i den endelige udgave, da manglende præcision omkring denne slags spørgsmål vanskeliggør forvaltningen og skaber unødvendige udgifter, hvilket er i modstrid med princippet om god finansforvaltning, som Kommissionen hele tiden fremhæver betydningen af.

Bruxelles, den 23. februar 2005

Peter STRAUB
Formand for
Regionsudvalget